

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՕԹՆԵԱԿՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԻԶ

Քրիստոնէական Եկեղեցիներու անդամներուն միջև սերտ համագործակցութեան առաջնութիւնը, հեռաւոր ու հընդհարմիր օր մը, ցանկալի միութեան (որուն համար միշտ ազօթող եղած է մեր Եկեղեցին) — վսեմ տեսլականովը մտադրուած անհատին համար հոգեւոր ուրախութեան օրեր են Յունուարի վերջին երկու Կիրակիներն ու անոնց միջև գտնուող Յ օրերը — 20-27 Յունուար, այս տարուան համար — որոնք նկատուած են իբրև Քրիստոնէական Միութեան Աղօթքի Եօթնեակ, ուր ամէն երեկոյ, այդպէսով քրիստոնէաներ, եկեղեցական թէ աշխարհական, կը հաւաքուին տարբեր աղօթափայրի մը մէջ, զանազան լեզուներով արտաբերուած իրենց աղօթքն ու մեղեդին իրար խառնելու, վսեմ այդ նպատակին իրագործման ի խնդիր:

Առաջին աղօթաժողովը, ուրիշ տարիներու նման, կայացաւ Անգլիքաններու Սէյնթ Ճօրն Մայր Եկեղեցոյ մէջ, Կիրակի, 20 Յունուար, երկուցնան ժամը 5ին, լեցուած էր արդէն Հին Քաղաքէն դուրս, դէպի հիւսիս գտնուող այդ աղօթատունը, Հոգւ. Տ. Բարսեղ Վրդ. և Հոգւ. Տ. Գուսան Արք. ներկայ էին մեր կողմէ: (Հոգւ. Հայրերը, երբեմն ընկերակցութեամբ Տիար Գէորգ Հինգլիանի, ներկայ եղան միւս աղօթաժողովներուն հետ): Անգլիքան և Արարերէն լեզուներով կատարուած Ս. Գրական և Աւետարանական ընթերցումներէ և քանի մը մեղեդիներու երգեցողութենէ ետք, խօսք առաւ, Անգլիքանով, Ֆրանչիսկեան կարգէն վարդապետ մը:

Երկուշաբթի, 21 Յունուար, դարձեալ ժամը 5ին, քաղաքիս Հրէական բաժնին մէջ գտնուող Եթովպական Եկեղեցին հիւրընկալեց աղօթաժողովը: Արարողութեան աւարտին, Հապէշաց Եպս. Է կարճ ուղերձ մը Ըրաւ Անգլիքանով:

Երեքշաբթի միշտ Լուսերակներուն վերապահութեամբ օրն է: Ուստի, 22 Յունուար, յոյնալէս ժամը 5ին, Ս. Յարութեան Տաճարի մօտ գտնուող Լուսերական Եկեղեցին փութացած էին այդպէս համայնքներու պատկանող քրիստոնէաներ: Երգչուհի Վրայ Թոմեցան Պախի — որուն ծննդեան 300ամեակը կը նշուի այս տարի — հոգեւոր երաժշտութենէն պատասխանէր, երգուեցան, Անգլիքանով և Գերմաներէնով, կրօնական մեղեդիներ, եղան նաև Արարերէն լեզուով ընթերցումներ և մաղթանքներ: Յետոյ ամէնքն ալ բարձրացան եկեղեցոյ կից գտնուող ընդունելութեան սրահը, հացի և զինիի ճաշակումով ամրապնդելու համար իրենց կապը այդպէսով քրիստոնէաներու հետ:

Յաջորդ աղօթաժողովը, 23 Յունուար, Զորեքշաբթի, նմանապէս ժամը 5ին, կայացաւ խորհրդաւոր միջոյնարի մէջ, մեր Ս. Յակոբեանց Տաճարի կիսամութ կամարներուն ներքեւ — ի բացակայութեան ելեքարական լոյսի: Բացումը կատարեց Սկովտական Երէց Տքթ. Բօպրթ Քրէյկ՝ Տէրունական Աղօթքով (Անգլիքան): Հոգւ. Տ. Գուսան Արք. կատարեց Աւետարանական ընթերցում: Վժռաք ի բարձունքը երգուեցաւ երկու մասերով, ընդմիջուած Եթովպերէն լեզուով Աւետարանական ընթերցումով՝ Հայր Մանկէսթու Նէկուսիի կողմէ: Ապուրաց Եպս. Տիոնիսիուս Ճանճուուի իր մայրենի լեզուով կարդաց Ս. Աւետարան: Դպրաց դասը յաջորդաբար աղերբեցեց Վերահուրդ մեծ, Վշահառուի լուսոյ մայր, ՎՈՎ դարձանալի և Վկայօր ձայնն հայրական, ընդմիջուած Ս. Մնուկէն ճառող Աւետարանական հատումներով, ընթերցում Անգլիքան (Հայր Դաւիթ Էլիօթէ), Գերմաներէն (Լուսերական Փրօֆսթ Եուրկըն Ուէրմանէ) և Արարերէն (Յօյն-Կաթօլիկ Եպս. Լուսթի Լահամէ) լեզուներով: Անգլիքանով քարոզ մը տուաւ Հոգւ. Տ. Հայկազուն Վրդ. Միլթոնեան, իսկ փակման աղօթքը — ՎՅՐՆԵԱՅ Եղբարեք — արտասանեց Սիոն լեռան Տաքմիսիոն Արքայապետի վանահայր և Ս. Աթոռայոյ բարեկամ Հայր Նիկողայոս Էկէնաէր:

Հինգշաբթի, 24 Յունուար, ժամը 4ին, ազոթաժողովը կայացաւ Քրիստոնէական Եկեղեցւոյ հիմնարկութեան իսկ վայրին վրայ — Սիոնի վերջին Ընթրեաց վերնատունը: (Այս հաւաքոյթը տեղի կ'անենայ միշտ յիշեալ եօթնեակի Հինգշաբթի օրը, քանի որ այդ էր օրը ուր մեր Տէրը Ս. Հաղորդութեան Խորհուրդը հաստատեց հեն:) Յայտագիրը ճիշդ էր ու թափազանչ: Սրբազան այդ կոմարներուն տակ արձագանգեցին մեր երկրամասին ծանօթ բոլոր լեզուները — Երբայերէն, Ֆրանսերէն, Արաբերէն, Անգլերէն, Յունարէն, Գերմաներէն, Հայերէն, Իտալերէն, Սպաներէն, Եթովպերէն, Ամերիկէն և նոյնիսկ Արամերէն (վերջինին մէկ տարբերակը, Քրիստոսի խօսած լեզուն համարուող): Ժառանգաւոր սաներ և Տորմիսիոն Եկեղեցւոյ երգչախումբը երգեցին մէջ ընդ մէջ: Աւարտին, ամէնքն ալ բարձրադաս որդրակներին կից գանձուող Ս. Հոգւոյ իմաստ սենեակը, ուր առանձնական ազոթք մի քանի վայրկեաններէ ետք Գերշ. Լուսթի Լահիմը եկաւ. բոլար փակման օրհնութիւնը:

Ուրբաթ, 25 Յունուար, ժամը 5ին, Ֆրանչիսկեաններու Մայր Եկեղեցին էր որ իր դռները բացաւ ազոթաժողովին: Ծերունազարդ և համբաւեալ երգչահոնտար Տիար Օկիւսթին Լամա ճարտարօրէն նուագեց հնդկեր երաժշտութեան կտորներ: Նորէն Ս. Գիրքէն եղան թագաւորու ընթերցումներ: Խօսք առաւ Լատին համայնքի հովիւ Հայր Մարտէն Եմէնան, որ իրեն յատուկ պերճախօսութեամբ շնչեց սիրոյ դերը, որեւէ ձեռնարկի մը յաղթութիւնն իրեն նախապայման: Վիժնացուցեցին, Լատիններէնով, երգչահոն Կաշն առ օրհնուող: Իւրաքանչիւրը իր լնգուով արտաստեց Տէրունիկան Ազոթքի Լատին Բարսեղ Թարթիսեան (Ֆրանչիսկեան) կարճ ազոթք մը ըրաւ Հայերէն լեզուով: Խառնիւրէն քաղցրաշուք մեղեդիի մը տաւրոյն, Ֆրանչիսկեանց կիւսթոն Հայր Իկնագիւ Մանչինի առաւ փակման օրհնութիւնը:

Շաբաթ, 26 Յունուար, նոյն ժամուն, Յոյն-կաթոլիկներու եկոյ. Լուսթի Լահիմը կոկիկ յայտնարի մը պատրաստած էր իր եկեղեցւոյն մէջ կայանալիք ազոթահաւաքին: Բիւզանդական քաղցրօրօր մեղեդիներ զգուեցին ականջները զոդարիկ ազոթավայրը լնջնող թագաւորեան: Հեղոյս զուարթը — Յայնիք ամէն օր կ'երգեն զայն — խորհրդակցեալ յայտն առ գրուիչ: Սրբազանը կուտ քորոզով մը ներկայացուց շնչե կարիքը Քրիստոնէայ լեղեղիներուն մերձեցման Սրբազան այս երկրին մէջ մանաւանդ, ուր փոքրամօտեութեան աննախանձելի դերքն է վիճակուած մեղի: Հոս ալ գրինի մէջ թաթխուած հաց բաշխուեցաւ ներկաներուն՝ որոնք յետոյ հիւրասիրուեցան ձուրճով և պիւքիւթով:

Եիշեալ եօթնեակը խոցող կիրակիին, սովորութիւն է որ Արեւելեան-կաթոլիկ չորս համայնքներէն — Յոյն, Հայ, Ասորի, Մարոնիթ — մին, կէսօրէ առաջ, իր ծէսով Ս. Պատարազ Կոնստանտին Գրիգորիսկեաններու Մայր Տաճարին մէջ, Սյո անգամ Ասորի-կաթոլիկ փոքրութիւն համայնքին էր կարգը: Բայց այս տարի Տիրմօր ծննդեան 2000ամեակի (Եռեկանի շուրջուրէն և 20 Յունուարը կանաւայ հարսանիքի յիշատակի օրը ըլլալուն, Լատին բարձրաստիճան հղերը մեկնած էր Գալիլիոյ կանա գիւղը, անոր հանդիսաւորելու համար պատմական վայրին վրայ շինուած եկեղեցւոյ մէջ) Բանթ, այդ հանդիսութիւնը յետաձգուեցաւ փակման կիրակիին, 27 Յունուարին, համայնքապետ Մոնա. Փիէա Ակա էլ Ահատ մատնոյ Ս. Պատարազը — մասամբ Ասորերէն և մասամբ Արաբերէն լեզուներով և և պատշաճ քորոզ մը խօսեցաւ:

Ներառուիչ ազոթաժողովը կայացաւ նոյն երեկոյ, ժամը 5ին, Սկովտական Սէյնթ Էնթրիէի (Ս. Անգլիկոս) Եկեղեցւոյ մէջ, քաղաքի Արեւմտեան բաժինը: Կարճ էր յայտագրի բնայն կոկիկ Գանի մը Hymnներ երգուեցան և իւրաքանչիւր ոք արտաստեց Նիկիեական Հանգստեանը (Հաւատարմեանը)՝ իր պարզագոյն ձեւին վերածուած: Գալիլիոյ էր Գոյն Տէր. Մէրի ձօշ, Իրաւնտացի կաթոլիկ Մայրապետ մը:

Այս տարի ևս, Սրբոտաք Յոյներ և Ղապարներ իրենց մասնակցութիւնը չբերին Էթուսէթի Երկն թաթխուեցող պեղեցիկ ույս ջանքով: